

สังเคราะห์งานวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: การวิจัยเชิงประจักษ์เกี่ยวกับสาเหตุและผลกระทบ

ผู้วิจัยและผู้สังเคราะห์งานวิจัย: อ.ดร. ณัฐวดี ตันติเศรษฐ

สาขาวิชา การบัญชี

ปัจจุบัน การขยายตัวของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ได้ส่งผลกระทบต่อ ประชากร สภาพ สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ธุรกิจที่บริหารงานโดยมุ่งหวังแต่ผลกำไรสูงสุด โดยที่มิได้ใส่ใจต่อผลกระทบที่มีต่อสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ในระยะยาวธุรกิจอาจจะไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้เสียในทุกกลุ่มจนในที่สุดกิจการก็ไม่สามารถอยู่ได้อย่างยั่งยืนในสังคม ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจึงได้มีการกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility Accounting) ของกิจการเพื่อมุ่งหวังจะช่วยลดปัญหาผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจที่มีผลต่อสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม

ในส่วนของแง่มุมการวิจัยในปัจจุบันที่ศึกษาเกี่ยวกับการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมพบว่ายังขาดแคลนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุปัจจัยและผลกระทบที่เกิดจากการประยุกต์ใช้การบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมนอกจากนี้ในปัจจุบันยังพบว่า มีงานวิจัยเพียงเล็กน้อยที่ได้ให้ความสนใจกับการประยุกต์ใช้ การบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมในบริบทของกิจการขนาดใหญ่ โดยเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งการดำเนินธุรกิจมีผลกระทบอย่างมากต่อสภาพสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่าง สาเหตุปัจจัย และผลกระทบ ของประสิทธิผลของการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยในงานวิจัยนี้ได้วัดประสิทธิผลของการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมในสามองค์ประกอบที่สำคัญคือ การมุ่งเน้นการรายงานทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Reporting Orientation) คุณภาพการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility Reporting Quality) และคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting Disclosure Quality) โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 510 บริษัท ซึ่งมีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้จริงจำนวน 128 บริษัท

ผลการวิเคราะห์การถดถอยในภาพรวมพบว่า ประสิทธิภาพของการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยั่งยืนของกิจการ นอกจากนี้ ประสิทธิภาพของการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสียและภาพจน์ของบริษัท ส่วนตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพของการบัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การตระหนักถึงการรับผิดชอบต่อสังคม ความสามารถของนักบัญชี และความกดดันจากผู้มีส่วนได้เสีย โดยผลลัพธ์ในการวิจัยช่วยสนับสนุนและสามารถอธิบายได้ด้วยสองทฤษฎีคือ Stakeholder theory และ

Resource-based view (RBV) of the firm โดยงานวิจัยนี้มีประโยชน์อย่างมากต่อบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งมีผลกระทบทางด้านจำนวนมากต่อผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้นบริษัทมหาชนควรตระหนักถึงความสำคัญในการประยุกต์ใช้บัญชีเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม